

Retouradres: Postbus 16079, 2500 BB Den Haag

Aan
Leden van de gemeenteraad

cc:
College van burgemeester en wethouders

Uw kenmerk

Ons kenmerk
RK / 2020.53 / RIS306216

Doorkiesnummer
070-3532048

E-mailadres
rekenkamer@denhaag.nl

Aantal bijlagen

2

Datum
15 september 2020

Onderwerp:
Aanbieding Handreiking revolverende fondsen

Geachte leden van de gemeenteraad,

In het coalitieakkoord 2019-2022 is opgenomen dat 30% (€ 184 mln.) van de opbrengst uit de verkoop van de aandelen Eneco bestemd wordt voor de energietransitie.¹ Dit geld zal deels via een revolverend 'Energie Transitiefonds' worden geïnvesteerd in de energietransitie en verduurzaming van de gebouwde omgeving.² De Algemene Rekenkamer constateerde in 2019 dat revolverende fondsen vaak een 'witte vlek' zijn in de bestaande begrotingscyclus en dat er dientengevolge in de meeste gevallen weinig zicht is op de besteding van de middelen uit dergelijke fondsen. Bij de opzet van een revolverend fonds zijn veel varianten mogelijk, waarbij onder meer de mogelijkheid tot sturing op de daadwerkelijke besteding verschilt.³ Met de handreiking revolverende fondsen die wij hierbij aanbieden, willen wij de gemeenteraad ondersteunen bij de besluitvorming rond het opzetten van een revolverend fonds.

Volgens het in juni aangenomen raadsvoorstel over de verdeling van de Enecomiddelen zal het grootste deel van het geld voor de energietransitie in de begroting 2021-2024 worden toebedeeld aan thema's en projecten.⁴ Vooruitlopend hierop heeft het college het besluit genomen tot de uitwerking van een 'Ontwikkelfonds wijkinitiatieven'.⁵ Dit eerste revolverende fonds voor de energietransitie is bedoeld voor investeringen in "de doorontwikkeling van veelbelovende lokale bewonersinitiatieven [...] die bijdragen aan het versnellen van een gedragen energietransitie" en zal volgens het collegebesluit met maximaal € 3 mln. gevoed worden door de gemeente. Besluitvorming over de besteding van de overige middelen, en dus ook over de opzet van het 'Energie Transitiefonds', zal in latere instantie volgen.⁶

¹ RIS304021 Coalitieakkoord 2019-2020 'Samen voor de stad', p. 76.

² RIS304021 Coalitieakkoord 2019-2020 'Samen voor de stad', p. 42.

³ 'Zicht op revolverende fondsen van het Rijk', Algemene Rekenkamer, 2019.

⁴ RIS305669 Raadsvoorstel 'Toekennen verkoopopbrengst Eneco', Gemeenteraad, 29 juni 2020, p. 3.

⁵ RIS305845 Collegevoorstel 'Uitwerkingsbesluit ontwikkelfonds wijkinitiatieven', College van Burgemeester en wethouders, 14 juli 2020, p. 2. Met het oprichtingsbesluit zelf is geen toevoeging van middelen gemoeid. Wel wordt aangegeven dat het fonds met maximaal € 3 mln. zal worden gevoed en dat een eerste storting € 1,5 mln. zou bedragen.

⁶ RIS305669 Raadsvoorstel 'Toekennen verkoopopbrengst Eneco', Gemeenteraad, 29 juni 2020, p. 3.

De handreiking die wij u hier aanbieden gaat in op zes kernvraagstukken die spelen bij de opzet van een revolverend fonds, waarbij we de mogelijke keuzes en de consequenties daarvan beschrijven. Hierbij hebben wij gekeken vanuit bestuurskundig, juridisch en economisch/financieel perspectief. We hebben gebruik gemaakt van bestaande literatuur en onderzoeken over revolverende fondsen. Ook hebben we samengewerkt met experts op het gebied van revolverende fondsen: prof. mr. J.E. van den Brink⁷ (Bestuursrecht), dr. J.A.M. de Kruijf⁸ (Bestuurskunde), prof. dr. S.J.G. van Wijnbergen⁹ (Economie) en prof. dr. J. Roest¹⁰ (Privaatrecht). Wij zijn deze experts zeer erkentelijk voor hun bijdrage aan deze handreiking.

In de samenvatting en bijgevoegde infographic beschrijven we de belangrijkste aandachtspunten voor de gemeenteraad. Deze zijn gebaseerd op de zes kernvraagstukken die uitgebreid worden behandeld in de handreiking zelf. In de samenvatting gaan we ook kort in op het recente collegebesluit over het hiervoor genoemde revolverende 'Ontwikkelfonds wijkinitiatieven'. Met dit voorbeeld maken we inzichtelijk wat de consequenties zijn van de te maken keuzes bij de opzet van een revolverend fonds.

Wij hopen dat de handreiking voor u ondersteunend is bij de beraadslagingen over revolverende fondsen en zijn desgewenst graag bereid om deze nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

H.A. (Manus) Twisk
voorzitter

⁷ Prof. mr. J.E. (Jacobine) van den Brink, Hoogleraar bestuursrecht en voorzitter Afdeling Publiekrecht, Universiteit van Amsterdam (UvA).

⁸ Dr. J.A.M. (Johan) de Kruijf, Universitair docent bestuurskunde, Radboud Universiteit (RU).

⁹ Dhr. prof. dr. S.J.G. (Sweder) van Wijnbergen, Faculteit Economie en Bedrijfskunde, Universiteit van Amsterdam (UvA).

¹⁰ Prof. dr. J. (Joti) Roest, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Afdeling Privaatrecht, Universiteit van Amsterdam (UvA).